

ЦЕНТРАЛЬНЕ
МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ЯКОСТІ ОСВІТИ

Засновнику про інституційний аудит закладу освіти

Тетяна ПЛЕШКО,
начальник відділу взаємодії з органами місцевого
самоврядування

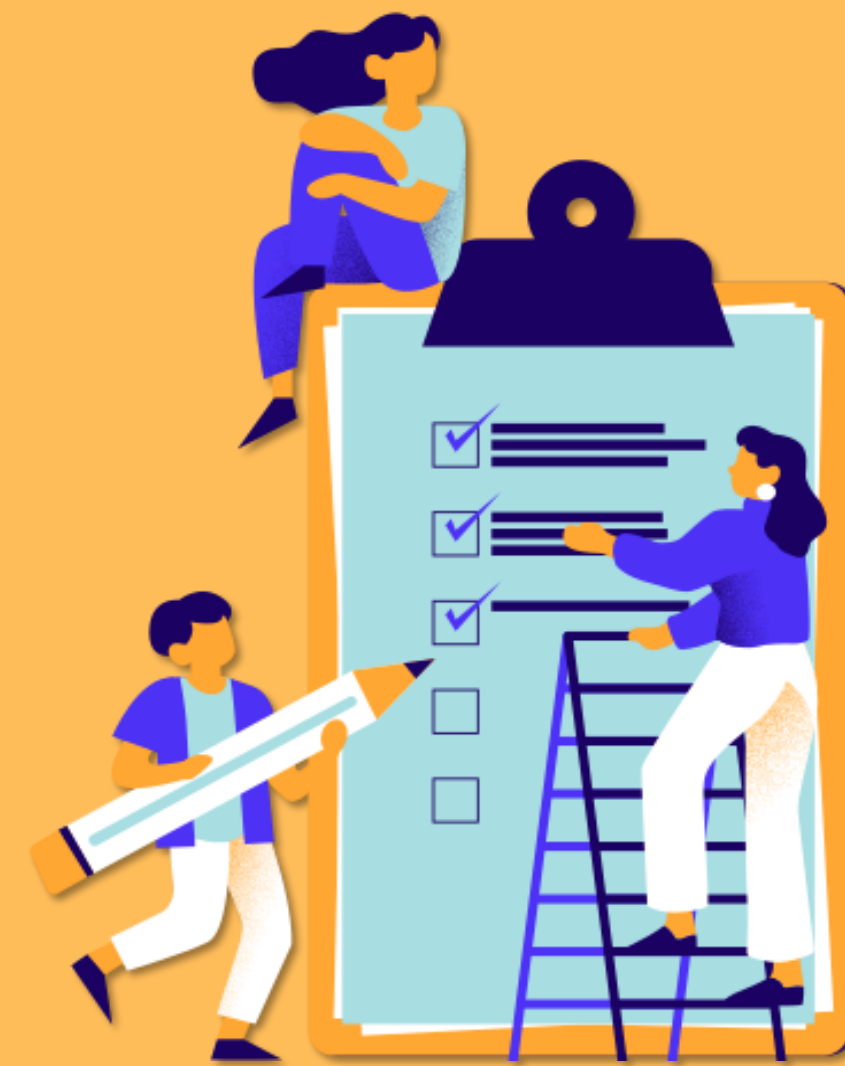

Інституційний аудит

- нова для України процедура вивчення діяльності школи, що прийшла на зміну державній атестації

Завдання сьогоднішнього зібрання -

- сфокусувати увагу засновників на основних етапах інституційного аудиту та безпосередньо залучити засновника до цього процесу

Як місцева влада може впливати на якість освітньої діяльності у школах?

Органи місцевого самоврядування відповідають за матеріальне забезпечення, розвиток освітньої інфраструктури, безпечну експлуатацію будівель, кадрову спроможність закладів

Умовно сферу відповідальності засновника можна поділити на **4 напрями:**

Освітнє середовище

створення належно оснащеного та забезпеченого усім необхідним для комфортного навчання і роботи простору школи з якісним освітленням, комфортним температурним режимом, чистими навчальними приміщеннями та вбиральнями, смачним і здоровим харчуванням – базовий мінімум, що залежить безпосередньо від засновника закладу

Формування кадрового складу керівників закладів освіти

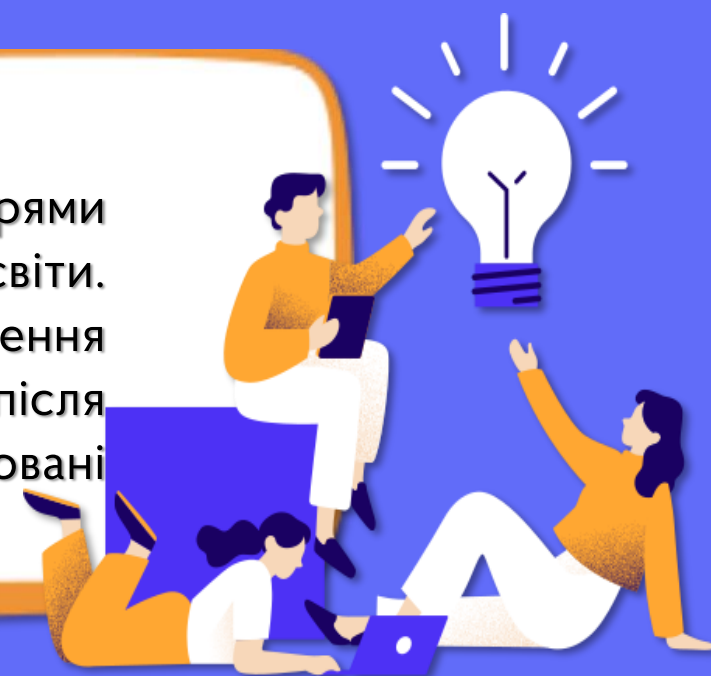
відповідальний підхід засновника до обрання керівника закладу на пряму впливає на те, як розвиватиметься школа, наскільки конструктивними та ефективними будуть взаємини керівника із засновником, як розвиватиметься середовище в закладі

Розвиток педагогічних працівників

фінансування належної оплати праці та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Синергія роботи засновника та керівника створює у школі територію творчої свободи і розвитку для вчителів, стимулює розвиватись, застосовувати сучасні підходи у навчанні та оцінюванні учнів

Стратегічний розвиток закладів

стратегія розвитку дає можливість визначити напрями руху закладу освіти для забезпечення якості освіти. Тому засновнику важливо долучатись до розроблення та обговорення стратегій у школах громади, а після їхнього затвердження – фінансувати заходи, спрямовані на покращення якості освітньої діяльності

Що треба знати засновнику про інституційний аудит?

Інституційний аудит – це зовнішнє оцінювання якості діяльності школи, що базується на ґрунтовному вивченні освітніх та управлінських процесів

оцінювання якості освітніх та управлінських процесів і внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі

Аудит включає дві процедури:

перевірку дотримання закладом вимог законодавства у сфері освіти

Місія аудиту – допомогти школам підвищити якість їхньої діяльності та сприяти зростанню суспільної довіри до освіти

ДОВІДКОВО

Якість освітньої діяльності – рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної повної загальної середньої освіти на кожному рівні та відповідає вимогам, встановленим законодавством

Напрями оцінювання якості освітньої діяльності школи під час інституційного аудиту

- ✓ створення комфортних умов для роботи вчителів
- ✓ організація харчування
- ✓ обладнання навчальних кабінетів
- ✓ стан пришкольної території
- ✓ вільне освітнє середовище школи від будь-яких форм насильства, булінгу та дискримінації
- ✓ дотримання учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності, створення умов для інклюзивного навчання

освітнє середовище

система оцінювання учнів

- ✓ здійснення оцінювання навчальних досягнень учнів
- ✓ застосування формувального оцінювання
- ✓ прозорість та зрозумілість системи оцінювання учням
- ✓ застосування процесів самооцінювання та взаємооцінювання на уроках

- ✓ взаємодія вчителя з учнями на уроках
- ✓ застосування компетентнісного підходу в навчанні
- ✓ здійснення дистанційного навчання
- ✓ професійний розвиток вчителів

педагогічна діяльність

управлінські процеси

- ✓ налагодження управлінських та адміністративних процесів у школі
- ✓ сприяння управлінських рішень покращенню якості освітньої діяльності у закладі
- ✓ розбудова та ефективність внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі освіти

Хто проводить інституційний аудит?

**Державна служба
якості освіти України -**

центральный орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері освіти, зокрема з питань забезпечення якості освіти, забезпечення якості освітньої діяльності, здійснення державного нагляду (контролю) за закладами освіти щодо дотримання ними законодавства

та її територіальні органи

створює експертну групу,
до складу якої залучаються
освітні експерти, які мають

- ✓ вищу педагогічну освіту та/або професійною кваліфікацією педпрацівника,
- ✓ практичний досвід роботи в закладі освіти не менш ніж 5 років
- ✓ відповідне навчання, організоване Службою або її територіальними органами

Як дізнатись, що у школі громади планується інституційний аудит?

Аудити проводять кожні 10 років

Частіше може відбуватись позапланово за ініціативою засновника (місцевої влади) або ж самого директора, педагогічного колективу чи піклувальної ради школи

План проведення аудитів на наступний рік розробляється територіальними органами та після затвердження публікується на вебсайті Служби не пізніше 30 листопада

Інституційний аудит

Плановий аудит	Позаплановий аудит
Ініціатива проведення аудиту	
Державна служба якості освіти та її територіальні органи	✓ засновник закладу ✓ керівник закладу ✓ педагогічна рада закладу ✓ загальні збори (конференція) колективу ✓ піклувальна рада закладу
Дата проведення аудиту	
публікується на сайті Служби разом із планом їхнього проведення	визначається територіальним органом після того, як Служба надала погодження про проведення позапланового аудиту в закладі
Періодичність	
відбувається раз на 10 років	може відбуватись за зверненням

Порядок проведення аудиту не передбачає інформування засновника про початок оцінювання у закладі

Повідомлення отримує керівник закладу освіти **за 10 днів** до початку процедури аудиту і, у свою чергу, має повідомити засновника

Служба погоджує проведення інституційного аудиту в позаплановому порядку або вмотивовано відмовляє в його проведенні **впродовж 10 робочих днів** після звернення до відповідного територіального органу

Отримана інформація допоможе засновнику

ефективно управляти мережею закладів та розподіляти фінанси

об'єктивно оцінити стан освіти та формувати стратегію її розвитку

отримати інформацію щодо результатів навчання учнів, скарг педагогічного колективу, батьків на явища і процеси, що відбуваються у закладі, випадки булінгу у школі тощо

отримати комплексну оцінку управління закладом

Скільки триває інституційний аудит?

Етап роботи експертів у закладі - **5-10 робочих днів**

Кількість працівників у закладі освіти:
менш ніж **50** педпрацівників – **5 днів**
понад **50** педпрацівників – **до 10 днів**

Продовження строку роботи експертної групи в закладі освіти не допускається

Роль засновника під час проведення інституційного аудиту

Підтримка закладу на всіх етапах проведення інституційного аудиту в закладі:

участь в установчій нараді

надання необхідної інформації та можливої
організаційної підтримки

ДОВІДКОВО

Експерти залучаються до проведення інституційного аудиту на підставі цивільно-правових договорів або направляються у службове відрядження

Такі відрядження, відповідно до трудового законодавства, фінансуються органами місцевого самоврядування з бюджету громади, що передбачений на фінансування освіти

Засновнику варто підтримати освітян громади, надати їм відрядження і профінансувати його відповідно

1. Підготовка до проведення інституційного аудиту в закладі

За 10 днів до початку роботи експертної групи в закладі територіальний орган Служби надсилає керівнику закладу повідомлення та опитувальний аркуш

Експерти знайомляться з інформацією про діяльність закладу, зокрема з річним звітом, опублікованим на сайті школи, або за його відсутності – на сайті засновника

Опитувальний аркуш – це рефлексія директора на процеси, які відбуваються у закладі

2. Робота експертної групи в закладі освіти

У перший день роботи експертної групи в закладі освіти відбувається установча нарада за участі:

- ✓ голови та членів експертної групи керівника закладу освіти
- ✓ вчителів та інших працівників школи
- ✓ представника засновника

Під час установчої наради представнику засновника або голові громади варто розповісти про:

- ✓ створені умови для забезпечення функціонування закладу освіти
- ✓ проекти, які реалізовувались місцевою владою для покращення освітнього середовища в закладі
- ✓ ресурси, витрачені на забезпечення закладу
- ✓ те, яких можливих трансформацій зазнавав заклад освіти (реорганізацію, перепрофілювання тощо)
- ✓ те, що планується змінити у майбутньому для розуміння перспектив
- ✓ співпрацю з директором закладу
- ✓ те, як відбувається затвердження кошторису з урахуванням особливостей освітньої програми закладу на майбутній рік
- ✓ те, як здійснюється організація та фінансування процесу підвищення кваліфікації вчителів у громаді, зокрема в даній школі
- ✓ ознайомлення, затвердження і забезпечення стратегії розвитку школи

Основні етапи проведення інституційного аудиту Під час інституційного аудиту експерти:

- ✓ спостерігають за освітнім середовищем
- ✓ відвідують навчальні кабінети, спортзал, актову залу та інші приміщення школи
- ✓ спостерігають за поведінкою та спілкуванням учнів між собою і з учителями поза уроками
- ✓ вивчають, наскільки діти почуваються вільно та безпечно, наскільки середовище школи їм «належить»
- ✓ спостерігають за проведенням окремих навчальних занять. Водночас освітні експерти не втручаються в освітній процес, не роблять зауважень та не дають порад вчителю, а є лише спостерігачами під час занять
- ✓ проводять інтерв'ю з директором та його заступниками
- ✓ анкетують вчителів, учнів, та їхніх батьків

ЗАСНОВНИК НА ДАНОМУ ЕТАПІ

- інформує експертів про стан матеріально-технічного забезпечення закладу та його перспективи розвитку під час установчої наради
- може долучитися до перевірки дотримання закладом освіти вимог законодавства у якості спостерігача

3. Підготовка документації за результатами інституційного аудиту

Усі документи, що створюються під час проведення інституційного аудиту закладу освіти, формуються в єдину справу та зберігаються в територіальному органі Служби, який проводив інституційний аудит

До справи закладу додаються:

- ✓ висновок
- ✓ рекомендації
- ✓ акт перевірки
- ✓ розпорядження про усунення порушень (у разі виявлення порушень)
- ✓ анкета оцінювання роботи експертної групи
- ✓ аналітичні довідки експертів
- ✓ звіт роботи експертної групи

ЗАСНОВНИК НА ДАНОМУ ЕТАПІ

отримує акт за результатами проведення перевірки дотримання закладом освіти вимог законодавства у сфері освіти; отримує висновок за результатами аудиту та рекомендації для покращення освітньої діяльності; якщо у школи відсутній власний вебсайт, висновок і рекомендації за підсумками аудиту на своєму сайті публікує засновник

Документ, які отримує засновник після проведення інституційного аудиту

Засновнику закладу освіти у паперовому варіанті надаються

акт перевірки

документ, що складається під час інституційного аудиту за результатами проведення перевірки дотримання закладом освіти вимог законодавства у сфері освіти. Акт має форму, визначену Порядком проведення інституційного аудиту в ЗЗСО, додаток 3.

В акті перевірки експерти обґрунтовують всі виявлені порушення, посилаючись на нормативно-правові акти, що дає змогу детально ознайомитись із освітнім законодавством та не допускати подібних порушень в закладах освіти громади у майбутньому

висновок

містить результати оцінювання якості освітніх і управлінських процесів та ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу освіти.

Висновок – джерело інформації для засновника про актуальний стан якості освітньої діяльності закладу, його освітнє середовище та матеріальне забезпечення, роботу педагогічних працівників, систему оцінювання та управлінські процеси в школі

рекомендації

пропозиції щодо підвищення якості освітньої діяльності закладу освіти, приведення освітнього та управлінського процесів у відповідність із вимогами законодавства у сфері освіти, зокрема Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності. Рекомендації містять пропозиції для закладу освіти та його засновника, сформульовані на підставі висновку, щодо підвищення якості освітньої діяльності закладу освіти для забезпечення ефективної роботи та сталого розвитку закладу

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

Висновок та рекомендації надсилаються директорові школи не пізніше ніж за 15 робочих днів з моменту завершення аудиту в закладі та оприлюднюються на сайті Служби протягом 3-х робочих днів

Рекомендований алгоритм дій для засновника

1. Створити робочу групу (до 10 осіб) для розроблення плану виконання рекомендацій. До виконання рекомендацій залучити представників піклувальної ради закладів освіти в громаді, члени місцевих громадських організацій, представники бізнесу тощо

2. Ознайомити з висновками та рекомендаціями місцеву раду (депутатів), мешканців громади, громадські організації у сфері освіти

3. Здійснити обрахунки для визначення потреби у фінансуванні плану заходів на виконання рекомендацій. Найчастіше рекомендації засновникам стосуються покращення освітнього середовища у школі. Рекомендації за результатами аудиту дають можливість обґрунтувати видатки з місцевого бюджету під час виділення коштів

Засновнику варто детально вивчити висновок за результатами аудиту та адресовані йому рекомендації, на основі яких рекомендовано планувати свою діяльність у напрямі розвитку закладу

Рекомендований алгоритм дій для засновника

4. Затвердити розроблений робочою групою план на сесії місцевої ради.

Рішення місцевих депутатів розповсюджуються на всю територію громади і є обов'язковими до виконання. Отже, це надасть неабияку вагу документу і пришвидшить зміни у школі. Розробити та затвердити відповідну цільову програму з фінансування заходів вищезгаданого плану. На основі розроблених заходів плану виконання рекомендацій фінансистам громади та залученим за потреби фахівцям варто подати на затвердження цільову програму фінансування

5. Визначити механізм моніторингу досягнення результатів за планом. Моніторинг має бути чітким у строках, наприклад, відбуватися кожного місяця, кожного кварталу. Він має організовуватись освітніми управлінцями у громаді та фіксуватись, наприклад, в таблиці. Доступ до результатів моніторингу важливо забезпечити всім учасникам робочої групи та ділитись результатами з депутатами місцевої влади.

6. Щороку коригувати план. Кожного бюджетного року варто робити коригування заходів плану, фокусуючи увагу на тому, що можна забезпечити тут і зараз. Під час коригування планів за можливості варто порадитися з фахівцями Служби, експертами, які відвідували заклади під час аудиту. Погляд зі сторони дасть можливість зробити правильну корекцію і ефективно використати рекомендації, надані після аудиту

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

Нормативно-правовими актами не передбачено обов'язковість виконання рекомендацій. Проте посадові особи органів місцевого самоврядування, які працюють в освіті, знають, що розвиток всієї громади залежить від якості надання освітніх послуг

Розпорядження про усунення порушень

Розпорядження про усунення порушень вимог законодавства – обов'язкове для виконання письмове рішення Служби або територіальних органів щодо усунення закладом освіти виявлених порушень вимог законодавства у сфері освіти

підписується керівником органу, який здійснював аудит

надсилається в одному примірнику директору школи

копію розпорядження отримує засновник

за результатами роботи над усуненням порушень керівник закладу має інформувати орган, який проводив інституційний аудит

усунення порушень, зазначених у розпорядженні, може відбуватися не довше одного року

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

Усунення порушень вимог законодавства може залежати як від процесів, що залежать виключно від керівництва школи, так і від забезпечення закладу необхідними ресурсами, що є безпосередньо завданням засновника. У разі негативних результатів перевірки засновнику можуть бути надані рекомендації щодо зміни керівника закладу, реорганізації або ліквідації закладу освіти

Як аудит допоможе засновнику?

спостереження за
освітнім середовищем

Інструментарій
інституційного аудиту

анкетування учнів,
батьків, педагогів

інтерв'ю з керівництвом закладу,
представниками учнівського
самоврядування, психологом

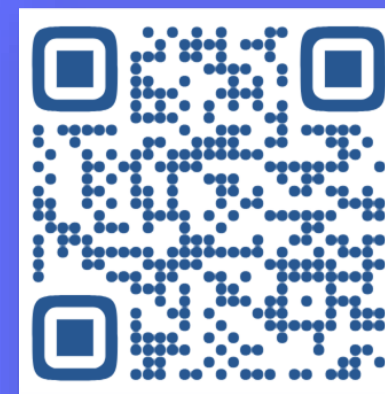
вивчення документації

дають можливість комплексно оцінити
освітню діяльність школи і є корисним
джерелом інформації для:

- ✓ розроблення цільових програм розвитку освіти
- ✓ комунікації з основними зацікавленими сторонами освітнього процесу
- ✓ розроблення галузевої стратегії/плану соціально-економічного розвитку в громаді
- ✓ прийняття обґрунтованих рішень щодо формування спроможної мережі закладів освіти в громаді
- ✓ аналізу та моніторингу діяльності закладів освіти
- ✓ спостереження за діяльністю керівників закладів освіти

З метою інформування батьків, учнів, директорів шкіл, вчителів, а також громади, Державна служба якості освіти України спільно з ініціативою «Система забезпечення якості освіти», яка впроваджується в межах проєкту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe), запустила інформаційну кампанію про систему забезпечення якості освіти в українських школах

Інституційний аудит — це можливість для засновників та керівників закладів зрозуміти точку відліку, з якої ви будете разом рухатись до поліпшення якості освітніх послуг у громаді

АНІМОВАНІ
ВІДЕОРОЛИКИ

ЦЕНТРАЛЬНЕ
МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ЯКОСТІ ОСВІТИ

ВАШ ПАРТНЕР

З ПИТАНЬ ЯКОСТІ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Контакти:

KYIV@SQE.GOV.UA
KYIV.SQE@GMAIL.COM

Телефон «гарячої лінії»:

(044) 298-40-14